

การศึกษาคุณค่าศิลปะฉบับนี้ไทยตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญงานฉบับนี้และ
นักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันราชภัฏ

นายปฤถต์ แสงสว่าง

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-639-318-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 18702600

**A STUDY OF THAI STUCCO VALUE ACCORDING TO THE VIEWPOINT OF
THAI STUCCO EXPERTS AND UNDERGRADUATE ART EDUCATION
STUDENTS IN RAJABHAT INSTITUTES**

Mr. Paruenat Sangsawang

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education**

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-639-318-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาคูณค่าศิลปะปูนปั้นไทยตามทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้น
และนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
ในสถาบันราชภัฏ
โดย นายปฤถษิต แสงสว่าง
ภาควิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัญญา วงศ์อร่าม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. สันติ เล็กสุขุม)

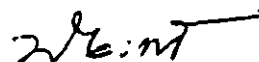
อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัญญา วงศ์อร่าม)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ)

ปกฉัต แสงสว่าง : การศึกษาคคุณค่าศิลปะปูนปั้นไทยตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้น และนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันราชภัฏ (A STUDY OF THAI STUCCO VALUE ACCORDING TO THE VIEWPOINT OF THAI STUCCO EXPERTS AND UNDERGRADUATE ART EDUCATION STUDENTS IN RAJABHAT INSTITUTES)อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี. อ.ที่ปรึกษาร่วม: ผศ.สัญญา วงศ์อร่าม ; 198 หน้า.974-639-318-9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคคุณค่าศิลปะปูนปั้นไทย ในด้านศิลปกรรม ด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ ด้านภูมิปัญญาของช่างปั้นปูน ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านคติความเชื่อและขนบนิยม ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้น และนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันราชภัฏ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้น จำนวน 13 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา สํารวจความคิดเห็นนักศึกษา โปรแกรมวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันราชภัฏ จำนวน 223 คน จาก 10 สถาบัน โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด และวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1.ผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้นส่วนใหญ่แสดงทัศนะว่า ศิลปะปูนปั้นจัดเป็นศิลปะแบบประเพณีไทย ใช้ประดับสถาปัตยกรรมและประติมากรรมประเภทต่างๆ งานปูนปั้นที่มีความสวยงามมากคือ งานปูนปั้นที่วัดนางพญา จังหวัดสุโขทัย วัดเขานันไดอิฐ จังหวัดเพชรบุรี และวัดโลไย จังหวัดลพบุรี ศิลปะปูนปั้นไทยมีคุณค่ามากที่สุด ในด้านความงาม (ด้านรูปแบบ การจัดองค์ประกอบ และการถ่ายทอดความรู้สึก) ด้านคุณค่าทางประวัติศาสตร์อันเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ศิลป์ที่สำคัญ ในด้านภูมิปัญญาของศิลปินช่างปูนปั้นที่สร้างงานได้สะท้อนความคิดสร้างสรรค์ และคุณค่าในด้านที่สะท้อนถึงมรดกทางวัฒนธรรมอันเกี่ยวข้องกับคติความเชื่อและแนวคิดตามพุทธศาสนาในประเทศไทย

2. นักศึกษาศิลปศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยต่อคุณค่าของศิลปะปูนปั้นไทยทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านศิลปกรรม ด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ ด้านภูมิปัญญาของช่างปั้นปูน ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านคติความเชื่อและขนบนิยม

ผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้นและนักศึกษาศิลปศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ศิลปะปูนปั้นไทยเป็นศิลปะที่ควรอนุรักษ์และสืบทอด ควรมีการนำเข้าสู่กระบวนการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยให้มีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และเน้นการสอนให้เห็นคุณค่าศิลปะปูนปั้นไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ชื่นชม และมีความตระหนักในการที่จะอนุรักษ์และสืบทอดต่อไป

ภาควิชา.....ศิลปศึกษา
สาขาวิชา.....ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา.....2541

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

#3971023827: MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD: THAI STUCCO VALUE / ART EDUCATION STUDENT / RAJABHAT INSTITUTE
PARUENAT SANGSAWANG: A STUDY OF THAI STUCCO VALUE ACCORDING TO
THE VIEWPOINT OF THAI STUCCO EXPERTS AND UNDERGRADUATE ART
EDUCATION STUDENTS IN RAJABHAT INSTITUTES. THESIS ADVISOR: ASSIST.PROF.
SULAK SRIBURI, Ed.D. CO. THESIS ADVISOR: ASSIST.PROF. SANYA WANGARAM.
198pp. ISBN 974-639-318-9.

The purpose of this research was to study Thai stucco value according to the viewpoint of Thai stucco experts and undergraduate art education students in Rajabhat institutes in five aspects: art value, history of art value, wisdom of artist value, art and culture value, and faith and traditional value. The researcher interviewed 13 Thai stucco experts by using the open-ended interviewing form, and analyzed data by means of frequency, percentage, and content analysis. And the researcher surveyed the opinions of 223 undergraduate art education students in 10 Rajabhat institutes by using questionnaire which consisted of checklist, rating scale and open-ended items and analyzed data by means of frequency, percentage, arithmetic means, and standard deviation.

The research findings revealed that

1. Most of Thai stucco experts viewed that Thai stucco was Thai traditional art aimed for decorating architectures and sculptures. The most beautiful Thai stuccos could be found at Wat Nany Phaya in changwat Sukothai, Wat Kao Baudai-It in changwat Petchaburi, and Wat Lai in changwat Lopburi. The Thai stucco experts believed that Thai stucco was most valuable in the aspect of aesthetics art and beauty (the style, the composition, and the expression of feeling), in historical aspect as the important art history evidence objects, in the aspect of Thai stucco artists' wisdom to express their creative thinking, and finally they valued Thai stucco as the great Thai heritage of culture which concerning on Thai traditional faith and Buddhism concept in Thailand.

2. Most of the students agreed with the value of Thai stucco on 5 aspects: art value, history of art value, wisdom of artist value, art and culture value, and faith and traditional value.

The Thai stucco experts and the students suggested that Thai stucco should be conserved and transmitted in the educational institutions by the education process both in teaching and learning. Theory and practice, which emphasized on art value should be given to students in order to make them have knowledge and appreciation. Students should realized to have senses of conservation and transmit the value of Thai stucco to another generation.

ภาควิชา.....ศิลปศึกษา.....

สาขาวิชา.....ศิลปศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิติศ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ 'มารดา' ผู้ให้ความรักและสายใยแห่งกำลังเสมอมา ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัญญา วงศ์อร่าม ท่านผู้จุดประกายความคิดและแนวทางที่มีคุณค่า ท่านประธานกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.สันติ เล็กสุขุม ที่ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับปูนปั้น ท่านกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ และคณาจารย์ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน

ผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คุณขวัญกมล เชาว์นิธิ คุณอุบลวรรณ ดันนุกุล และคุณเอื้อพันธ์ สัมปรณพันธ์

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย คือ ศาสตราจารย์ ดร.สันติ เล็กสุขุม รองศาสตราจารย์ ก่าจร สุนพงษ์ศรี รองศาสตราจารย์ ตึกเดช กันตามระ อาจารย์ ดร.ผดุง พรหมมูล อาจารย์ นพวัฒน์ สมพิน ท่านผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้นทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและข้อความรู้ที่ทรงคุณค่า ท่านหัวหน้าภาควิชา คณาจารย์และนักศึกษาภาควิชาศิลปะ สถาบันราชภัฏ ที่ให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล คุณศรีสุดา ประสงค์ผลชัย คุณวันทนา สายยูเขตต์ และอาจารย์พรยุพรรณ พรสุขสวัสดิ์

ขอขอบคุณอย่างสุดซึ้ง กับญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความสนใจตลอด อาจารย์สุมาลี ทองรุ่งโรจน์ อาจารย์จงกล เองสุวรรณ อาจารย์อัญชลี เป็ล่งวิทยา อาจารย์สิตางค์ เจนวนินิจฉัย อาจารย์สุกัญญา ร้อยพิลา อาจารย์ไทยโรจน์ พวงมณี คุณวันชัย ฉลวยเจริญวงศ์ คุณจักรภักดิ์ สนิทเปรม คุณจุฑามาศ เจริญพงษ์มาลา คุณเอกภพ ยานวิมุติ คุณสุชาดา พงพิมล คุณณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และเพื่อนๆ ทุกคน

ขอกราบขอบพระคุณ ขอบพระคุณ และขอขอบคุณอย่างสุดซึ้งสำหรับทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือ และสนับสนุนเพื่อศิลปะไทยที่ทรงคุณค่าคงอยู่ตลอดกาล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
1.ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
3.ขอบเขตของการวิจัย.....	6
4.คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
5.วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
6.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1.ความหมาย,ประเภทและกรรมวิธีของงานปูนปั้น.....	9
1.1.ความหมายของศิลปะปูนปั้น.....	9
1.2.ประเภทของงานปูนปั้น.....	10
1.3.กรรมวิธีของงานปูนปั้น.....	13
2.ความเป็นมาของศิลปะปูนปั้น.....	18
2.1.ศิลปะปูนปั้นก่อนสมัยทวาราวดี.....	19
2.2.ศิลปะปูนปั้นสมัยทวาราวดี.....	20
2.3.ศิลปะปูนปั้นสมัยศรีวิชัย.....	20
2.4.ศิลปะปูนปั้นสมัยลพบุรีและอุททอง.....	20
2.5.ศิลปะปูนปั้นสมัยทวารวดี-ล้านนา.....	20
2.6.ศิลปะปูนปั้นสมัยสุโขทัย.....	21
2.7.ศิลปะปูนปั้นสมัยอยุธยา.....	22
2.8.ศิลปะปูนปั้นสมัยรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน.....	23

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
	3.ความสำคัญของศิลปปะปุ่นปั้นไทยต่อศิลปกรรมและศิลปวัฒนธรรมไทย.....	24
	3.1.ความสำคัญของศิลปปะปุ่นปั้นกับประติมากรรมไทย.....	24
	3.2.ความสำคัญของศิลปปะปุ่นปั้นกับสถาปัตยกรรมไทย.....	25
	3.3.ความสำคัญของศิลปปะปุ่นปั้นกับศาสนาพุทธในประเทศไทย.....	26
	3.4.ความสำคัญของศิลปปะปุ่นปั้นกับประวัติศาสตร์ศิลป์และโบราณคดีไทย.....	27
	3.5.ความสำคัญของศิลปปะปุ่นปั้นกับภูมิปัญญาไทย.....	27
	4.คุณค่าของศิลปปะปุ่นปั้นไทย.....	28
	4.1.คุณค่าศิลปะ.....	28
	4.1.1.ความหมายของคุณค่า.....	28
	4.1.2.ประเภทของคุณค่า.....	29
	4.2.คุณค่าศิลปปะปุ่นปั้นไทย.....	31
	4.2.1.คุณค่าทางด้านศิลปกรรม.....	34
	4.2.2.คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์.....	36
	4.2.3.คุณค่าทางด้านภูมิปัญญาของช่างปั้นปูน.....	37
	4.2.4.คุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรม.....	39
	4.2.5.คุณค่าทางด้านคติความเชื่อและขนบนิยม.....	41
	5.การยกย่องและเชิดชูศิลปปะปุ่นปั้น.....	42
	6.สถาบันราชภัฏกับการศึกษาค่าศิลปะและศิลปปะปุ่นปั้นไทย.....	45
	7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	1.การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	58
	2.ประชากร.....	58
	3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
	4.การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	1.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญงานปั้น.....	65
	1.1.สถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญงานปั้น.....	66
	1.2.ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าศิลปปะปุ่นปั้นไทยของผู้เชี่ยวชาญงานปั้น.....	68
	1.3.ข้อเสนอแนะทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญงานปั้น.....	85

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล(ต่อ)	
2.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษาศิลปศึกษา สถาบันราชภัฏ....	88
2.1.สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา.....	88
2.2.ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าศิลปะปฐนัันไทยของนักศึกษา.....	.92
2.3.ข้อเสนอแนะทั่วไปของนักศึกษา.....	98
3.ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไป ข้อเสนอแนะในการแก้ไข และการพัฒนาเกี่ยวกับ ศิลปะปฐนัันไทย.....	107
5	
สรุปผล,อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
1.สรุปผลการวิจัย.....	111
2.อภิปรายผลการวิจัย.....	117
3.ข้อเสนอแนะ.....	130
รายการอ้างอิง.....	148
ภาคผนวก.....	150
ภาคผนวก ก. ภาพปฐนัันในสมัยยุคต่างๆ.....	155
ภาคผนวก ข. รายชื่อและคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญงานปฐนััน.....	175
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์.....	179
ประวัติผู้วิจัย.....	198

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางวิเคราะห์แนวความคิดเกี่ยวกับคุณค่าศิลปะปูนปั้นไทย.....	32
2. ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามนักศึกษาในสถาบันราชภัฏเรื่องคุณค่าศิลปะปูนปั้นไทย..	62
3. สถานภาพโดยทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้น.....	66
4. ตารางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้น.....	68
5. ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้นเกี่ยวกับคุณค่าทางด้านศิลปกรรม ของศิลปะปูนปั้นไทย.....	71
6. ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้นเกี่ยวกับคุณค่าทางด้านประวัติ ศาสตร์ศิลป์ของศิลปะปูนปั้นไทย.....	74
7. ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้นเกี่ยวกับคุณค่าทางด้านภูมิปัญญา ของช่างปั้นปูนของศิลปะปูนปั้นไทย	77
8. ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้นเกี่ยวกับคุณค่าทางด้านศิลป วัฒนธรรมของศิลปะปูนปั้นไทย.....	80
9. ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้นเกี่ยวกับคุณค่าทางด้านคติความเชื่อ และขนบนิยมของศิลปะปูนปั้นไทย.....	83
10. ตารางแสดงความคิดเห็นที่ข้อเสนอแนะทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้น.....	85
11. สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษาชั้นปีที่ 3 ระดับปริญญาบัณฑิต ในสถาบันราชภัฏ ภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541.....	88
12. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของนักศึกษาใน คุณค่าทางด้านศิลปกรรมของศิลปะปูนปั้นไทย.....	92
13. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของนักศึกษาใน คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ของศิลปะปูนปั้นไทย.....	94
14. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของนักศึกษาใน คุณค่าทางด้านภูมิปัญญาของปั้นปูนของศิลปะปูนปั้นไทย.....	95
15. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของนักศึกษาใน คุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรมของศิลปะปูนปั้นไทย.....	96
16. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของนักศึกษาใน คุณค่าทางด้านคติความเชื่อและขนบนิยมของศิลปะปูนปั้นไทย.....	97
17. ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของนักศึกษา ในฐานะนักศึกษาศิลป- ศึกษาในสถาบันราชภัฏ เรื่องบทบาทของสถาบันราชภัฏในการส่งเสริมและการอนุรักษ์ ศิลปะปูนปั้นไทย.....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18.ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของนักศึกษา ในฐานะนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ เรื่องการส่งเสริมให้เพื่อนนักศึกษาในสถาบันตระหนักถึงคุณค่าศิลปะปูนปั้นไทย.....	100
19.ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของนักศึกษา ในฐานะนักศึกษาศิลปศึกษาในเรื่องหลักสูตรศิลปศึกษาสถาบันราชภัฏกับความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องศิลปะปูนปั้น..	102
20.ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของนักศึกษา ในฐานะนักศึกษาศิลปศึกษาเรื่องแนวการสอนเพื่อปลูกฝังทัศนคติแก่นักเรียนให้เห็นคุณค่าศิลปะปูนปั้นไทย.....	103
21.ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของนักศึกษาในฐานะเยาวชนของชาติ เรื่องวิธีการอนุรักษ์และสงวนรักษางานปูนปั้นของท้องถิ่นและชาติ.....	104
22.ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของนักศึกษา ในฐานะเยาวชนของชาติ เรื่องสถาบันและวิธีการในการอนุรักษ์เผยแพร่ศิลปะปูนปั้นไทย.....	105
23.ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขและพัฒนาเกี่ยวกับศิลปะปูนปั้นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญงานปูนปั้น.....	107

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1.แผนภูมิแสดงประเภทงานปูนปั้น (นพวัฒน์ สมพันธ์, 2540).....	12
2.แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปั้น (นพวัฒน์ สมพันธ์, 2540).....	17
3.แผนภูมิแสดงวัฏจักรปูนปั้นจนถึงปูนต๋า (นพวัฒน์ สมพันธ์, 2540).....	18
4.แผนภูมิแสดงโครงสร้างของการศึกษาศิลปะปูนปั้นไทย.....	33
5.แผนภูมิแสดงสภาพทั่วไป ข้อเสนอแนะในการแก้ไขและพัฒนาเกี่ยวกับศิลปะปูนปั้นไทย..	125

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย